

Załącznik nr 2**Autoreferat**

1. Imię i Nazwisko: Monika Maria Opalińska

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe

- stopień magistra filologii angielskiej uzyskany w Instytucie Anglistyki Uniwersytetu Warszawskiego, 1998; tytuł pracy magisterskiej: 'Grammatical Gender in Old English' (Rodzaj gramatyczny w języku staroangielskim), promotor: dr Adam Wójcicki.

- stopień doktora nauk humanistycznych w dziedzinie językoznawstwa teoretycznego uzyskany w Instytucie Anglistyki Uniwersytetu Warszawskiego, 2002; tytuł dysertacji: 'Compensatory Lengthening, Velar Fricatives and Hiatus in Old English' (Wzdłużenie zastępcze, welarne spółgłoski szczelinowe i hiatus w języku staroangielskim); promotor: prof. zw. dr hab. Jerzy Rubach.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

- 1.10.1998 – 30.06.2002 – Instytut Anglistyki Uniwersytetu Warszawskiego, doktorant

- 15.02.2003 – do chwili obecnej – Instytut Anglistyki Uniwersytetu Warszawskiego, adiunkt
(mianowanie)

4. Wskazanie osiągnięcia* wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.):

a) Głównym osiągnięciem naukowym, stanowiącym podstawę ww. ustawy, jest wydana w 2014 roku monografia:

To the Rhythm of Poetry. A Study of Late Old English Metrical Prayers (W rytmie poezji. Analiza późno-staroangielskich modlitw metrycznych); Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2014.

Książka jest filologicznym opracowaniem grupy staroangielskich tekstów religijnych datowanych na połowę XI wieku. Analiza obejmuje wersyfikowane psalmy z *Psalterza Paryskiego* (Ms. Bibliothèque Nationale Fonds Latin 8824, Paris) oraz parafrazy metryczne tekstów liturgicznych *Credo*, *Pater noster* i *Gloria Patri* z trzech anglosaskich rękopisów: Ms. 121 Junius, Bodleian Library (Oxford), Ms. 201 Corpus Christi College (Cambridge) oraz Ms. 3501 (*Codex Exoniensis*), Library of Dean and Chapter of Exeter Cathedral, (Exeter).

Teksty te są stosunkowo mało znane i niedostatecznie opracowane. Chociaż zarówno psalmy, jak i wymienione modlitwy liturgiczne zostały opublikowane, bądź w postaci faksymile (w przypadku *Psalterza*), bądź w postaci opracowań edytorskich (*Psalterz* i pozostałe utwory), za wyjątkiem kodeksu z Exeter, nie przedstawiono dotychczas pełnych wydań rękopisów, z których teksty te pochodzą. Istniejące edycje cząstkowe mają również zasadnicze braki: komentarz edytorski, jak i same edycje odbiegają znacznie od obowiązujących obecnie norm, co w sposób istotny utrudnia analizę oraz przesłania prawdziwy obraz tekstów źródłowych. Takie ograniczenia dotyczą, na przykład, tradycyjnych, dwudziestowiecznych edycji Krappa i Dobbiego (*Paris Psalter and Boethius*, 1936) i (*Anglo-Saxon Minor Poems*, 1942), czy Ure (*The Benedictine Office*, 1957). Z kolei wydana w 2010 roku (dyplomatyczna i krytyczna) edycja Keefer (*Old English Liturgical Verse. A Student Edition*) jest niewielka – obejmuje dziesięć poematów religijnych (z całkowitym wyłączeniem psalmów) – i opatrzona jest zaledwie podstawowym komentarzem krytycznym. Jako praca o charakterze akademicko-dydaktycznym (edycja studencka) nie może stanowić niezależnej podstawy analitycznej, choć jest, niewątpliwie, cennym uzupełnieniem bazy edytorskiej. Z tego względu analiza tekstów źródłowych przedstawiona w mojej książce opiera się na bezpośrednich badaniach rękopisów i faksymile; współczesne edycje stanowią ważny punkt odniesienia, ale jako drugorzędny i pomocniczy element warsztatu badawczego.

Również dotychczasowe opracowania tej grupy tekstów mają charakter przypadkowy i wybiórczy. Większość z nich koncentruje się na wybranych aspektach literacko-stylistycznych, traktując kwestie dotyczące języka i struktury metrycznej w sposób marginalny i powierzchowny. Są to w większości bardzo wczesne prace (np. Bartlett 1896; Bruce 1894, Cook 1891; Tschischwitz 1908) i późniejsze studia komparatystyczne nad stylistyką i genezą utworów (np. Whitbread 1962 i 1967; Banks 1968; Batley 1982; Griffith 1991; Toswell 1994 i 1997). Te prace, skoncentrowane na wybranych aspektach historyczno-literackich, nie mają charakteru syntezy. Zarówno zagadnienia związane z dwujęzycznym

charakterem parafraz i przekładów, jak również formalna analiza struktury metryczno-językowej są w nich w zasadzie nieobecne.

W przeciwieństwie do tych prac, *To the Rhythm of Poetry* traktuje zależności pomiędzy analizą struktury metrycznej a interpretacją utworów jako istotny element krytyki tekstu. Na przykładach zaczerpniętych z różnych poematów staram się pokazać, między innymi, w jaki sposób komponenty metryczne aliteracyjnego wiersza staroangielskiego w powiązaniu z semantyką tekstu tworzą spójną gramatykę poetycką. Znajomość zasad metryki ma kluczowe znaczenie dla pełnego zrozumienia tekstu i niuansów semantycznych – w tym względzie wiersz staroangielski ma przewagę nad rytmiczną poezją angielską wieków późniejszych. Sięgając do tradycyjnych utworów poetyckich, jak i do późnych tekstów liturgicznych, które stanowią trzon pracy, wskazuję na ciągłość anglosaskiej tradycji poetyckiej w tym zakresie. W książce podejmuję również próbę rekonstrukcji warsztatu translatorsko-wersyfikacyjnego anonimowych autorów odpowiedzialnych za przełożenie treści łacińskich tekstów sakralnych na formalnie złożony język rodzimej poezji aliteracyjnej.

Z uwagi na to, że teksty źródłowe, którym poświęcona jest książka nie należą do uznanego kanonu średniowiecznej poezji anglosaskiej w rozdziałach monograficznych przedstawiam zarys historii badań nad tymi utworami, odwołując się do współczesnej literatury przedmiotu, jak i do pierwszych nowożytnych edycji i przekładów (m. in. Wanley 1705; Turner 1803; Lumby 1876). Ten aspekt pracy jest przyczynkiem do studiów nad rozwojem filologii staroangielskiej i edytorstwa średniowiecznych tekstów anglosaskich, które przeżywają w ostatnich latach swoisty renesans (por. Graham 2000 i 2008; Plummer 2000).

Dla właściwej oceny i analizy omawianej w książce grupy tekstów niezbędna jest znajomość kontekstu kulturowego i językowego, w którym powstawały. Wszystkie utwory są zakorzenione w kształtującej się kulturze chrześcijańskiej, ale noszą także piętno tradycji rodzimej – przedchrześcijańskiej. Pisane w narodowym języku Anglosasów powstały na kanwie oryginałów łacińskich. Ta dwujęzyczność ujawnia się w wielu miejscach i na wiele sposobów, zarówno w warstwie językowej, jak i w strukturze metrycznej. Jako parafrazy i przekłady analizowane utwory są zatem ciekawym źródłem do badań nad anglo-łacińską interferencją na poziomie formalnych wykładników metrycznych, jak i konceptualnych aspektów treści przeniesionych z oryginału. Dodatkową trudność stanowi fakt, że sam język staroangielski podlegał w tym okresie zasadniczym zmianom w zakresie morfo-fonologii i składni, co miało wpływ na strukturę metryczną poematów. Mimo archaizacji i konserwatyizmu, typowych dla współczesnej poezji, wszystkie utwory noszą ślady nie tylko

zewnątrznych wpływów łacińskich, ale również nowych, kształtujących się w okresie przejściowym form językowych. Te złożone kwestie staram się powiązać w książce w spójny sposób, pokazując, w jakiej mierze anonimowym mistrzom anglosaskim udało się, z jednej strony, dochować wierności treściom przekładanych lub parafrazowanych utworów łacińskich, a z drugiej, utrzymać formalną strukturę wiersza staroangielskiego.

To the Rhythm of Poetry jest zatem próbą pełnego opracowania filologicznego wymienionej wyżej grupy tekstów religijnych z XI wieku w oparciu o materiały źródłowe (rękopisy i faksymile) i edycje ze szczególnym uwzględnieniem kwestii korelacji pomiędzy strukturą języka w schyłkowej fazie okresu staroangielskiego a formą metryczną poematów. Jednym z głównych celów książki, obok charakterystyki tych mało znanych utworów staroangielskich, jest rekonstrukcja metodologii stosowanej przez anglosaskich autorów w tłumaczeniu i parafrazowaniu łacińskich pierwowzorów na złożony system metryczny aliteracyjnej poezji germańskiej. Z uwagi na różnorodne ograniczenia formalne, wynikające zarówno z charakteru tekstów oryginalnych, jak i z przyjętej formy poetyckiej, struktura metryczna utworów odbiega od wzorców znanych z tradycyjnej poezji staroangielskiej. Niestandardowe rozwiązania wersyfikacyjne stosowane systematycznie przez autorów tych tekstów każą na nowo postawić pytanie o kształt i normę staroangielskich form wersyfikacyjnych. Tak ukierunkowane badania otwierają drogę do nowej analizy korpusu poezji staroangielskiej, na który składają się zarówno uznane formy poetyckie, jak i nietypowe utwory metryczne.

b) Charakterystyka innych osiągnięć naukowych

Moje zainteresowania naukowe obejmują kilka obszarów badawczych związanych z językiem staroangielskim, metryką i kulturą rękopiśmienną anglosaskiego średniowiecza, a także językoznawstwem teoretycznym, w szczególności fonologią.

Jednym z nich jest przekład poezji staroangielskiej na język polski. W polskiej tradycji humanistycznej ta część dziedzictwa kulturowego Anglosasów pozostaje w dużej mierze nieznaną. Drobne fragmenty utworów w tłumaczeniu na język polski pojawiają się na kartach opracowań poświęconych mediewistyce i historii literatury angielskiej (warto tu wymienić, na przykład, prace Romana Dyboskiego *Literatura i język średniowiecznej Anglii*, 1910 i Gerarda Labudy *Źródła skandynawskie i anglosaskie do dziejów słowiańszczyzny*, 1961). Jednak w antologiach utwory średniowiecznej literatury angielskiej reprezentowane są przez anonimowe teksty epoki późniejszej, średnioangielskiej, datowane na XIII wiek i później

(por. np. trzytomową antologię *Poeci języka angielskiego* pod red. Henryka Krzeczковского, Jerzego Sito i Juliusza Żuławskiego, 1969; tom przekładów Jerzego Pietrkiewicza *Antologia liryki angielskiej*, 1958 oraz wczesne próby translatorskie Jana Kasprowicza). Tę lukę starałam się wypełnić przygotowując dwie monografie poświęcone znanym i cenionym utworom staroangielskiej poezji. Pierwsza z nich obejmuje przekład i opracowanie filologiczne staroangielskiego poematu mistycznego pt. *The Dream of the Rood* (Sen o Krzyżu), druga – przekłady i opracowanie krytyczne siedmiu elegii z Kodeksu z Exeter (datowanego na X wiek). Obie prace są wynikiem analizy porównawczej rękopisów, faksymile i edycji. Obok przekładów książki zawierają faksymile i transliterację utworów, a *Sen o Krzyżu* dodatkowo także zdjęcia dwóch innych zabytków sztuki średniowiecznej, na których zachowały się inskrypcje z fragmentami poematu. Przekładom towarzyszy opracowanie filologiczne, które przybliży czytelnikowi kontekst językowy i kulturowy utworów oraz przedstawia analizę trudnych językowo bądź niejednoznacznych semantycznie fragmentów. Druga monografia, „Pieśni szarej godziny”, obejmuje dodatkowo rozdział poświęcony zagadnieniom metryki staroangielskiej ze szczególnym uwzględnieniem systemu wersyfikacyjnego elegii z Kodeksu. Bibliografia kieruje zainteresowanych czytelników do źródeł i opracowań, przedstawiających dyskusję naukową nad formą i treścią staroangielskich zabytków literackich:

1. Opalińska, M. 2007. *Sen o Krzyżu. Staroangielski poemat mistyczny*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

2. Opalińska, M. 2013. *Pieśni szarej godziny. Elegie staroangielskie z Kodeksu z Exeter*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Próbki przekładów utworów staroangielskich publikowałam również wcześniej w czasopiśmie:

3. Opalińska, M. 2006. 'Sen o Krzyżu'. *Arcana* 68(2). 5-7.

4. Opalińska, M. 2012. 'Żeglarz. Poemat staroangielski'. *Arcana* 108(6). 99-104.

Aspekt translatorski moich prac badawczych obejmuje także analizę porównawczą przekładów i parafraz łacińskich psalmów i modlitw liturgicznych na język staroangielski oraz ich recepcję w epoce nowożytnej i w czasach współczesnych. W roku 2010

opublikowałam artykuł, który poświęcony jest relacji pomiędzy nauką edycją średniowiecznego tekstu, jego filologicznym opracowaniem i przekładem. W artykule tym odwołuję się zarówno do współczesnych, jak i do wczesno-nowożytnych przekładów tej grupy tekstów, pokazując jak dalece niewłaściwa interpretacja zapisu rękopiśmiennego może zniekształcić tekst źródłowy w przekazie edytorskim i translatorskim. Obok kwestii związanych z przekładem artykuł ten podejmuje także wątek historiograficzny, śledząc rozwój prac filologicznych nad tekstami staroangielskimi od początku wieku XVIII do czasów współczesnych. Artykuł został opublikowany w wersji polskiej, a potem na prośbę wydawnictwa UJ przetłumaczony na język angielski do internetowej wersji czasopisma (poniżej podaję odniesienia bibliograficzne do obu wersji). Zawarty w angielskiej wersji artykułu materiał został rozbudowany i w części włączony do jednego z rozdziałów przedstawionej wyżej pracy *To the Rhythm of Poetry*:

5. Opalińska, M. 2010. 'Średniowieczne rękopisy i fałszywi pośrednicy. O edycjach i przekładach staroangielskich parafraz *Pater Noster*'. *Przekładaniec. A Journal of Literary Translation* 24. 291-326. (ERIH, 10 pkt)
6. Opalińska, M. 2010. 'Medieval manuscripts and false go-betweens: on editions and translations of the Old English *Pater Noster*'. *Przekładaniec. A Journal of Literary Translation*. 24. 227-261 (online English version). (ERIH, 10 pkt)

Moje zainteresowania badawcze, oscylujące na pograniczu języka i kultury dawnej Anglii, zaprowadziły mnie do studiów archiwalnych nad spuścizną literacką Zbigniewa Herberta. Wynikiem kwerendy nad archiwum poety w Bibliotece Narodowej jest opublikowany w 2011 roku artykuł, w którym przedstawiam bliżej nieznaną trop zainteresowań anglosaskich w twórczości Herberta. Praca ta, wyrosła na pograniczu moich zainteresowań naukowych, stała się pretekstem do analizy ważnych wątków historyczno-kulturowych schyłkowej epoki anglosaskiej, przedstawionych na jednym z największych zabytków sztuki tego okresu – Tkaninie z Bayeux:

7. Opalińska, M. 2011. Krosna wierności – tropem staroangielskiej zagadki Zbigniewa Herberta. *Arcana* 98-99. 16-41.

Praca naukowa nad przekładem i edytorstwem tekstów staroangielskich a także nad metryką staroangielską nie byłaby możliwa, gdyby nie poprzedziły jej kilkuletnie studia w zakresie językoznawstwa teoretycznego i historycznego ze szczególnym uwzględnieniem fonologii. Zaowocowały one w pierwszym rzędzie pracą doktorską, poświęconą w całości zagadnieniom fonologii staroangielskiej. Kluczowe dla języka staroangielskiego procesy wzdłużenia zastępczego i zjawiska hiatusu zostały w dysertacji ujęte w ramy współczesnych modeli fonologicznych (teoria generatywna, teoria optymalności, teoria moraiczności), co dało podstawę do nowych generalizacji. Analizy fonologiczne synchronicznych i diachronicznych procesów języka staroangielskiego we współczesnych paradygmatach teoretycznych przedstawiłam również w postaci odrębnych artykułów w czasopismach naukowych i w książce:

8. Opalińska, M. 2004. 'Compensatory lengthening in Old English'. *Folia Linguistica Historica* 25. 235-251. (JCR, IF, 15pkt)
9. Opalińska, M. 2006. 'Contraction and lengthening in Old English'. W: P. Bański, B. Łukaszewicz & M. Opalińska (red.). *Studies in Constraint-based Phonology*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. 111-132.
10. Opalińska, M. 2007. 'Pre-sonorant *h* in Old English'. W: A. Weseliński & J. Wełna (red.). *Anglica. An International Journal of English Studies* 16. *Explorations in literature and language*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. 83-97. (4 pkt.)

Jednocześnie, obok studiów nad fonologią historyczną języka angielskiego, uczestniczyłam w badaniach nad akwizycją pierwszego języka u dzieci. Projekt ten powstał z inspiracji Pani dr hab. Beaty Łukaszewicz (oświadczenie Pani Łukaszewicz dotyczące mojego udziału w tym projekcie dołączam na oddzielnej stronie). We współpracy z dr hab. Beatą Łukaszewicz przygotowałam materiał badawczy (nagrania), który następnie poddałyśmy analizie fonetycznej (badania akustyczne) i fonologicznej. W ramach tego wspólnego projektu zbierałam dane, przygotowując część nagrań dziecięcych, uczestniczyłam w procesie analizy zebranego materiału i w pisaniu artykułów. Wyniki badań nad akwizycją kilku procesów z języka polskiego (m. in. e-raising, voice assimilation) zawarłyśmy w dwóch artykułach (poniżej podaję dane bibliograficzne). Część badań przedstawiłyśmy również w postaci

referatu, który wygłosiliśmy wspólnie podczas międzynarodowej konferencji fonologicznej w roku 2005 w Manchesterze (The 13th Manchester Phonology Meeting, May 2005):

11. Łukaszewicz, B. i M. Opalińska. 2007. 'How abstract are children's representations – evidence from Polish' (Jak abstrakcyjne są reprezentacje fonologiczne dzieci – dane z języka polskiego). *Journal of Slavic Linguistics* 15.2. 263-289. (ERIH, 12 pkt)
12. Łukaszewicz, B. i M. Opalińska. 2006. 'e-raising' in child Polish: phonetics-phonology interface' (Proces podniesienia *e* w języku polskim u dzieci: pogranicze fonetyki i fonologii). *Poznań Studies in Contemporary Linguistics* 42. 163-190. (JCR, IF 15 pkt)

Owocem moich badań w zakresie językoznawstwa teoretycznego były także dwa projekty konferencyjne o zasięgu międzynarodowym (GLiP-4 i GLiP-6). W drugim z nich uczestniczyłam jako współorganizator (obok dr Piotra Bańskiego i dr hab. Beaty Łukaszewicz). Byłam także współredaktorem dwóch recenzowanych publikacji anglojęzycznych, w których przedstawione zostały wybrane referaty z obu konferencji:

13. Bański, P., B. Łukaszewicz, M. Opalińska (red.). 2006. *Studies in Constraint-based Phonology* (Studia nad fonologią ograniczników). Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
14. Bański, P., B. Łukaszewicz, M. Opalińska i J. Zaleska (red.). 2011. *Generative Investigations: Syntax, Morphology, and Phonology* (Analiza generatywna: składnia, morfologia i fonologia). Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.

Wieloletnie i wszechstronne studia nad fonologią, zarówno w ujęciu synchronicznym, jak i historycznym, przygotowały mnie do podjęcia w ostatnich latach studiów nad metryką i prozodią staroangielską. Prowadzone przez mnie w tym zakresie badania łączą elementy analizy teoretycznej wiersza aliteracyjnego, korelacji pomiędzy kategoriami metrycznymi i językowymi, a także relacji pomiędzy formą wiersza i strukturą linii metrycznej, z jednej strony, a krytyczną interpretacją tekstu, z drugiej. Moje badania obejmują swym zakresem zarówno tradycyjne poematy staroangielskie, jak i późniejsze utwory, które wyrosły na styku kultury anglo-łacińskiej (m. in. przekłady psalmów, parafrazy modlitw liturgicznych, utwory makaroniczne). Ze względu na tak zakreślone pole moje badania mają charakter

komplementarny do istniejących prac z zakresu metryki staroangielskiej, które koncentrują się na analizie wzorców metrycznych głównego eposu w języku staroangielskim – *Beowulfa* (por. np. Pope 1942; Bliss 1958; Cable 1974 i 1991; Russom 1987) i wpisują się w szeroki nurt podejmowanych w ostatnich latach studiów nad metryką języków dawnych, także germańskich (m. in. McCully i Anderson 1991; Fulk 1993; Russom 1997; Drescher i Friedberg 2009). Ten nurt moich prac badawczych wyraża się najpełniej w przedstawionej w punkcie (4a) publikacji (*To the Rhythm of Poetry*), jak również w dwóch chronologicznie wcześniejszych artykułach:

15. Opalińska, M. 2011. 'Metre and interpretation of the Exeter Book elegies' (Metryka a interpretacja staroangielskich elegii z Kodeksu z Exeter). *Annales Universitatis Mariae Curie-Sklodowska* 29.1. 7-24. (2 pkt)
16. Opalińska, M. 2012. 'Between translation and paraphrase – an analysis of metrical patterns in the Paris Psalter psalm 52' (Pomiędzy parafrazą a przekładem – analiza wzorców metrycznych w psalmie 52 z Psalterza Paryskiego). *Acta Philologica* 42. 77-86. (3 pkt)

Przedstawione w tych artykułach, jak i w książce *To the Rhythm of Poetry*, analizy metryczne korpusu staroangielskiej poezji są częścią większego projektu, który chciałabym rozwijać w dalszej pracy badawczej. Szczególnej uwagi wymaga zwłaszcza zagadnienie interferencji średniowiecznej tradycji poetyckiej kręgu łacińskiego na późną aliteracyjną i makaroniczną poezję anglosaską, i odwrotnie. Wzajemne wpływy widoczne są w twórczości kilku autorów anglosaskich piszących w obu językach. Moje dalsze plany naukowe przewidują również kontynuację prac nad przekładem poezji staroangielskiej (*Beowulf*, poematy heroiczne i modlitwy liturgiczne), oraz opracowanie edytorskie częściowo już przygotowanych tekstów staroangielskich (wybór z różnych rękopisów) z uwzględnieniem ich podstawy rękopiśmiennej oraz tła paleograficzno-kodykologicznego. Ta ostatnia publikacja, skierowana do studentów języka i literatury wczesnośredniowiecznej Anglii, ma mieć, w założeniu, charakter naukowo-dydaktyczny.

c. Udział w konferencjach naukowych

W latach 2002-2008 brałam udział w następujących konferencjach naukowych o zasięgu międzynarodowym:

Generative Linguistics in Poland (GLiP-4), 2-3.03. 2002, Warszawa; tytuł referatu:

‘Contraction and lengthening in Old English’ (Kontrakcja i wzdłużenie zastępcze w języku staroangielskim)

11th Manchester Phonology Meeting, 22-24.05. 2003, Manchester; tytuł referatu: ‘Old English Hiatus’ (Hiatus w języku staroangielskim)

13th Manchester Phonology Meeting, 26-28.05. 2005, Manchester; tytuł referatu: ‘How abstract are children’s representations evidence from Polish’ (Jak abstrakcyjne są reprezentacje fonologiczne w języku dzieci – dane z języka polskiego); referat przygotowany i wygłoszony we współautorstwie z dr hab. Beatą Łukaszewicz

Generative Linguistics in Poland (GLiP-6), 5-6.04. 2008, Warszawa; tytuł referatu:

‘Conspiracies in Old English – the case of *h*’ (Konspiracje w fonologii staroangielskiej na przykładzie segmentu *h*).

d. Nagrody, stypendia i granty naukowe

1.09.2002-1.02.2003: stypendium Fulbrighta (Uniwersytet Stanforda, Kalifornia; opiekunowie naukowci: Paul Kiparsky i William Leben)

2007 – roczne stypendium Rektora Uniwersytetu Warszawskiego

2009-2010 Grant Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego; Kierownik i jedyny wykonawca dwuletniego projektu badawczego, zatytułowanego: ‘Elegie staroangielskie. Przekład i opracowanie’ (numer rejestracyjny: N N104 177736);
Realizacja projektu: 1.04.2009-31.05.2011

e. Działalność dydaktyczna i popularyzatorska

W Instytucie Anglistyki Uniwersytetu Warszawskiego prowadzę działalność dydaktyczną, która obejmuje zarówno zajęcia obowiązkowe z fonetyki, fonologii i historii języka angielskiego, jak i kursy autorskie z zakresu językoznawstwa teoretycznego i historycznego (m. in. Fonologia generatywna, Fonologia historyczna języków germańskich, Analiza lingwistyczna staroangielskich tekstów literackich, Zagadnienia językoznawstwa historycznego, Od Ælfrica do Caxtona – średniowieczne korzenie współczesnej angielszczyzny, Od rękopisu do edycji cyfrowej). Obecnie prowadzę seminarium magisterskie. Dotychczas wypromowałam jednego magistra, który pisze pracę doktorską w Instytucie Anglistyki UW. Zrecenzowałam również 10 prac magisterskich.

Moja działalność dydaktyczna obejmuje także opiekę naukową nad Sekcją Językoznawstwa Historycznego Koła Naukowego Instytutu Anglistyki UW. W roku 2010 sprawowałam opiekę naukową nad konferencją studencką *From Medieval to Medievalism. Student Approaches to Medieval Studies: England, Scandinavia, Germania* (Warszawa), przygotowaną przez uczestników ww. Koła Naukowego, na której wygłosiłam wykład inauguracyjny. Dwa lata wcześniej, w roku 2008, w ramach działalności dydaktyczno-popularyzatorskiej wygłosiłam na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego wykład zatytułowany „Chrześcijaństwo wobec tradycji germańskich we wczesnośredniowiecznej literaturze anglosaskiej”.

Monografia mojego autorstwa – „Sen o Krzyżu” – stała się podstawą misterium pasyjnego w reżyserii Barbary Dobrzyńskiej, a także nagrania prezentowanego na falach radiowych. Kilkakrotnie udzielałam wywiadów dotyczących samego poematu, jak i poezji staroangielskiej i moich prac translatorskich.

Monika Opalińska

Warszawa, 3.04.2014

Oświadczam, że niżej wymienione artykuły są efektem wspólnego projektu badawczego, który przeprowadziłam we współpracy z dr Moniką Opalińską. Zarówno ja, jak i dr Opalińska uczestniczyłyśmy czynnie we wszystkich etapach pracy badawczej, począwszy od zebrania materiałów (nagrań), poprzez opracowanie danych, analizę fonetyczno-fonologiczną i pisanie artykułów. Ponadto, część wyników przedstawiłyśmy w przygotowanym wspólnie referacie, który wygłosiłyśmy podczas międzynarodowej konferencji fonologicznej w Manchesterze (13th Manchester Phonology Meeting) w 2005 roku.

Łukaszewicz, B. i M. Opalińska. 2007. 'How abstract are children's representations – evidence from Polish' (Jak abstrakcyjne są reprezentacje fonologiczne dzieci – dane z języka polskiego). *Journal of Slavic Linguistics* 15.2. 263-289.

Łukaszewicz, B. i M. Opalińska. 2006. 'e-raising' in child Polish: phonetics-phonology interface' (Proces podniesienia e w języku polskim u dzieci: pogranicze fonetyki i fonologii). *Poznań Studies in Contemporary Linguistics* 42. 163-190.

Dr hab. Beata Łukaszewicz

Beata Łukaszewicz